

Stockholm 2016-09-30

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen
Box 22550
104 22 Stockholm

**Synpunkter från Naturskyddsföreningen i Stockholms län
på samrådsförslaget till Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
– RUFS 2050 Diarienummer TRN 2016 - 0047**

Sammanfattning

- Ekologin och klimatet borde stå i centrum och sätta ramarna för hur man ser på utvecklingen i regionen.
- Generellt i samhället borde planeringen utgå från hur vi vill att vårt framtida samhälle ska se ut och sen titta på vad vi behöver göra nu för att komma fram till målet, s k backcasting.
- Föreningen tycker att RUFS 2050 borde innehålla en idé om hur trängselskatten under regional kontroll bör utvecklas och förvaltas.
- Förutsättningarna kring strukturbild A och B. Vi tvingas in i ett fack med bara två scenarier, vilket blir en snäv framtidsbild.
- Hälsoperspektivet borde lyftas mer i RUFS 2050. Det är viktigt för folkhälsan att fler kommer ut i naturen och att fler människor rör på sig.
- Vattenfrågan bör också lyftas mer i dokumentet. Vattenfrågorna kommer att bli allt viktigare i framtiden.
- Det är bra att planen har en så lång tidshorisont som år 2050 och att det finns delmål till år 2030, även om föreningen tycker att delmålen i vissa fall kunde vara tuffare.
- Det är också bra att RUFS 2050 trycker på att det är viktigt med mellankommunalt samarbete, inte minst vad det gäller de gröna kilarna. Det är också bra att det framgår tydligt i dokumentet att de gröna kilarna är viktiga och ska bevaras.

Allmänt

Ekologin och klimatet borde stå i centrum och sätta ramarna för hur man ser på utvecklingen i regionen. I RUFSS står det på s 14 att ekologin ska stå i centrum. Men detta får inget genomslag i RUFSS 2050. Föreningen anser att klimat och ekologi måste få större betydelse och sätta ramarna för utvecklingen i ett så viktigt dokument som RUFSS. För att ett hållbart samhälle ska kunna skapas måste ekologiska aspekter väga minst lika tungt som många av de andra som fått väldigt stort utrymme. Det borde stå tydligare genom hela dokumentet att de ekologiska ramarna är viktiga och även belysa konflikterna. Konsekvensanalyser för ekologin och klimatet borde göras innan man bestämmer sig för vilket av alternativen A och B som ska vara huvudalternativ. Det är problematiskt att klimatfärdplanen kommer först i utställningsförslaget.

Grundpremisen i RUFSS 2050 är att vi ska röra oss mer, handla mer, flyga mer och på så sätt utveckla regionen samtidigt som man skriver att vi måste nå klimatmålen och andra nationella och internationella mål. Det är svårt att se hur detta ska gå ihop.

Ledstjärnan till dokumentet är ”Europas mest attraktiva storstadsregion”. Attraktiv för vem? För näringslivet och tjänstesektorn? Frågan är också till vilket pris ska utvecklingen gå åt det hållet? Istället borde parollen vara *En hållbar region som ställer om för en fossilbränslefri framtid*. Det finns konflikter mellan det och att vara en attraktiv region i RUFSS-ens bemärkelse. Vad som är attraktivt är också olika från person till person och från grupp till grupp. De konflikterna och de avvägningar som måste göras behöver lyftas fram ytterligare i utställningsförslaget för att ge ett tydligt fokus i arbetet framåt.

Samhällsplanering

Generellt i samhället borde planeringen utgå från hur vi vill att vårt framtida samhälle ska se ut och sen titta på vad vi behöver göra nu för att komma fram till målet, s k backcasting. Om t ex målet är att använda mindre energi och minska bilismen borde det satsas på kollektivtrafiken, cykling, gående och arbetet med Förbifart Stockholm och projekteringen av Österleden skulle också avbrytas. Detta eftersom de här vägarna inte fyller någon funktion i framtiden, de kommer då att bli överflödiga. Minskar biltrafiken blir det mer framkomligt för nyttotrafiken.

I planeringen i RUFSS 2050 förutsätts att det är bra med en storregion och att folk ska resa längre för att arbeta. Karolina Isaksson, forskningsledare på VTI och docent i urbana och regionala studier på KTH, skriver i antologin *Att slakta en guldkalv* ”Det finns idag gott om belägg för hypermobilitetens konsekvenser, t.ex. avseende miljö/energihushållning, hälsa, jämställdhet och andra sociala dimensioner. Ändå ifrågasätts normen om hypermobilitet mycket sällan utan fortsätter att utgöra en sorts ”självklar” utgångspunkt inom detta politikområde”. Dokumentet har bara riktats in på det här scenariot. En analys av en

Naturskyddsföreningen

Stockholms län

samhällsutveckling i en annan riktning där vi förflyttar oss mindre och arbetar närmare hemmet borde göras så att diskussionen kan breddas.

Dokumentet är okonkret eftersom det inte finns någon plankarta över var man vill bygga och vad som ska skyddas. Det står att man teoretiskt inte behöver ta grönmark i anspråk för att bygga de bostäder som behövs men så ser inte verkligheten ut. Kommunerna följer inte den nuvarande RUFs-en, t ex bygger man glesa villastäder som blir helt bilberoende vilket motverkar många av målen i RUFs 2010. En analys av varför kommunerna inte följer RUFs-en vore intressant att läsa.

Trafik

Mot bakgrund av klimat- och miljöproblematiken som vi står inför är det synnerligen olyckligt att Österleden är med i planeringen. Den kommer att leda till mer bilåkande, längre köer och mer avgasutsläpp. På Trafikverket säger man att beräkningar visar att Österleden bara kommer att leda till en liten eller ingen ökning av koldioxidutsläpp men vi måste börja minska utsläppen av koldioxid och då är liten/ingen ökning långt ifrån ett tillräckligt mål. Alltså skulle vi vilja se en planering utan Österleden. Detta gäller även Förbifart Stockholm. Även om den har börjat byggas kan bygget såklart stoppas om politikerna hade viljan och modet.

Föreningen tycker att RUFs 2050 borde innehålla en idé om hur trängselskatten under regional kontroll bör utvecklas och förvaltas.

Strukturbild A och B

Förutsättningarna kring strukturbild A och B. Vi tvingas in i ett fack med bara två scenarier, vilket blir en snäv framtidsbild. Det är inte skrivet i sten att bara för att man bygger längre ut måste man bygga villor där folk reser med bil. Bygde man istället flera lägenheter och resandeunderlaget blev tillräckligt stort skulle det kunna förses med busstrafik in till pendeltåget.

Hälsa och social hållbarhet

Hälsoperspektivet borde lyftas mer i RUFs 2050. Det är viktigt för folkhälsan att fler kommer ut i naturen och att fler människor rör på sig. Ur det perspektivet är det viktigt att det finns natur nära för barn och äldre och även större områden som de gröna kilarna och naturreservat.

Det är viktigt att komma ihåg att naturen är en mycket viktig del av den sociala hållbarheten och den borde bli ännu viktigare. I naturen kan barn träffas och leka och ungdomar umgås på ett annat sätt än man gör inomhus. Spontanidrott på fotbollsplaner och liknande är också ett

Naturskyddsföreningen i Stockholms län
stockholms-lan.naturskyddsforeningen.se

Kansli
Besöksadress: Norrtullsgatan 12 N
Fakturaadress: Box 6361, 102 35 Stockholm

Telefon & e-post
Tel: 08-644 52 70
kansli.stockholm@naturskyddsforeningen.se

Bankgiro & org.nr
5650-1844
802016 – 3138

sätt att nå social hållbarhet men det motverkas då dessa områden minskar i snabb takt till förmån för bostadsbyggande.

Vatten

Vattenfrågan bör också lyftas mer i dokumentet. Vattenfrågorna kommer att bli allt viktigare i framtiden. Effekterna av klimatförändringarna kommer att bli påtagliga vad gäller ökad nederbörd och det kan få stora konsekvenser för samhället. Kvaliteten på vårt dricksvatten är också en viktig fråga som bör lyftas. Även hur målen i EU:s vattendirektiv ska nås med en ökande befolkning och ökat tryck på avloppsreningsverken.

Vad föreningen tycker är bra med dokumentet RUF5 2050

Det är bra att planen har en så lång tidshorisont som år 2050. Det är i skrivande stund bara 34 år dit. Till år 2030 är det bara 14 år, vilket ur ett samhällsperspektiv inte är särskilt långt när vi talar om en omställning av våra stora system såsom transporter och energiförsörjning. Det är viktigt att alla samhällets aktörer har en långsiktighet i sitt tänkande.

Bra att det finns konkreta delmål till år 2030. Föreningen tycker dock att vissa delmål borde vara tuffare. T ex sista delmålet i mål 1 om avståndet till en grön kil. Avståndet borde vara mindre. I mål 4 är ett av delmålen ”Andelen förnybar energi ska vara minst 75 %. Nuläge: Andel förnybar energi i Sverige är 52 %”. Syftar målet minst 75 % på länet eller Sverige eller anses det vara samma i det här fallet?

En minskning av hushållsavfallet från 480 kg till 400 kg på 12 år (2018-2030) tycker föreningen är ett för svagt mål.

Det är också bra att RUF5 2050 trycker på att det är viktigt med mellankommunalt samarbete, inte minst vad det gäller de gröna kilarna. Det är också bra att det framgår tydligt i dokumentet att de gröna kilarna är viktiga och ska bevaras. Som föreningen ser det är det enda sättet att långsiktigt bevara de gröna kilarna att bilda naturreservat. Det borde framgå tydligare i dokumentet att det är det enda verkliga sättet att skydda marken från exploatering. Länsstyrelsens rapport ”Aldrig långt till naturen” är ett bra första steg.

I RUF5 2050 står att det inte byggs i de svaga sambanden i de gröna kilarna. Det ifrågasätter föreningen eftersom man trots allt bygger i de svaga sambanden. T ex planerar Haninge att bygga bostäder och verksamhetsområden i det svaga sambandet mellan Tyresökilen och Hanvedenkilen.

Bra är även att RUF5 kopplar till nationella och internationella mål. Men i avsnitt ”5.4 Mål på nationell och internationell nivå” borde även Nagoyaavtalet stå med som ett mål för regionen nu när Sverige har ratificerat det.

Beatrice Sundberg
Ordförande

Naturskyddsföreningen i Stockholms län
stockholms-lan.naturskyddsforeningen.se

Kansli
Besöksadress: Norrtullsgatan 12 N
Fakturaadress: Box 6361, 102 35 Stockholm

Telefon & e-post
Tel: 08-644 52 70
kansli.stockholm@naturskyddsforeningen.se

Bankgiro & org.nr
5650-1844
802016 – 3138